

Sikojen suojelua koskeviin vaatimuksiin suunniteltujen muutosten taloudellinen merkitys alkutuotannossa

Jarkko Niemi ja Timo Karhula
MTT taloustutkimus

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kokous 10.9.2010

1

Tausta

- Sikojen suojelua koskeviin säädöksiin suunniteltu muutoksia
 - **Kiinteän lattian** osuus karsinan pinta-alasta lisääntyisi (esim. porsituskarsinoissa vähintään puolet ja kasvavilla sioilla 2/3)
 - Suurempi karsinatilan vähimmäisvaatimus*, esim. 95-110 kg lihasioilla 0,65 m²/sika ⇒ 1 m²/sika ja emakoilla ruokinta- ja makuuhäkkien alaista lattia-alaa ei laskettaisi mukaan emakoiden käytettävissä olevaan alaan
 - Jokaisessa osastossa on oltava luonnonvalo
 - Sairaskarsinoita on oltava vähintään 5 % muiden karsinoiden alasta
 - Porsivalle emakolle ja ensikolle on annettava pesäntekomateriaalia

***Huom!** Näillä dioilla esitetyt tulokset on perustuvat kevättalven 2010 lähtötietoihin. Laskelmat on kokouksen jälkeen päivitetty viimeisimpien vaatimussuunnitelmien mukaisiksi. Lähtötietojen päivitys aiheutti vain vähäisiä muutoksia tuloksissa. Päivitettyjä tuloksia voi tiedustella Jarkko Niemeltä.

2

Muutosten taloudelliset seuraukset

- Osalle tiloja taloudellisia seurauksia
 - Eläinmäärä vähenisi ja/tai tarvittaisiin lisäinvestointeja ja muutostöitä
 - Muutokset työmäärässä h/eläin
 - Tuotostason koheneminen, ruohohylkäysten ja kuolleisuuden väheneminen
- Vaikutukset terveyteen
 - Vähemmän käytöshäiriöitä ja enemmän mahdollisuuksia lajinmukaiseen käyttäytymiseen
 - Sikalan hygieniä ↓↑?

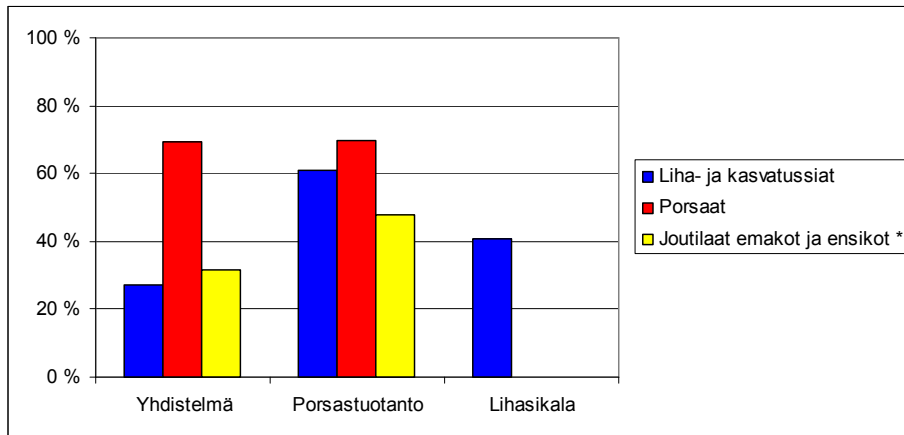
3

Kyselyn toteutus

- Lähetettiin 507 tilalle huhtikuussa 2010
- Painotettu otanta
- Kartoitettiin karsinoiden mittoja, lattiaratkaisuja, pesänrakennusmateriaalin käyttöä ja luonnonvalon pääsyä sikaloihin ja muita asioita
- Saatiin 177 vastaus tilalta: 52 yhdistelmätilaa, 47 emakkosikalaa, 63 lihasikalaa sekä 15 tuotannon jo lopettanutta

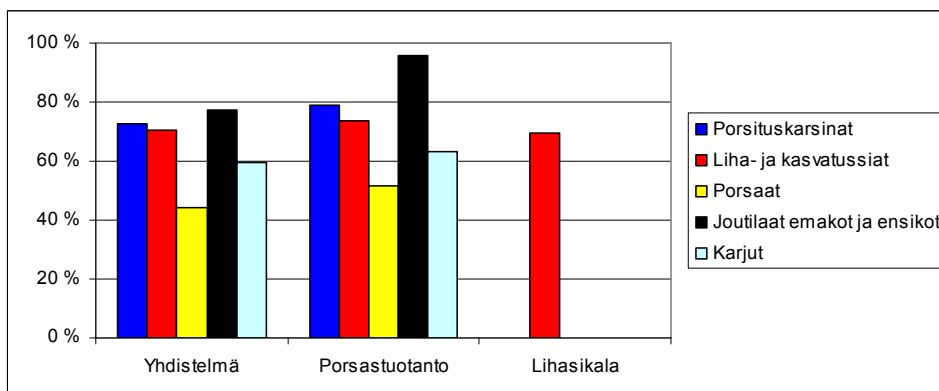
4

Kuinka suuri osa tiloista täyttäisi uuden karsinakokovaatimuksen?

*HUOM! Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden on osalta esitetty niiden tilojen osuus, joilla häkkien poisrukeminen karsina-alasta ei pienennä karsinan pinta-alaa. ⁵

Kuinka suuri osa tiloista täyttäisi uuden kiinteän lattian vaatimuksen?

Pesänteko ja luonnonvalo

- Emakoita pitäneistä tiloista 76 % ilmoitti jo nyt antavansa porsiville emakoille pesäntekomateriaalia
- Vastaajista 74 % sikalan jokaiseen osastoon tuli luonnonvaloa
 - 8,6 prosentilla yksi osasto ilman luonnonvaloa

7

Laskelmissa huomioidut tekijät

- Tilojen eläinmäärä- ja tuotantosuuntajakauma
- Työmenekin muutos sikalan puhtaanapitotöihin karsinan ritiläprosentin ja pinta-alan mukaan (TTS:n työaikaanormit, ks. Mäkimmattila 1998 ja Parviainen 2001)
- Karsinan koosta ja ritiläprosentista aiheutuvat rakennuskustannusten muutokset (MMM 2010)
- Luonnonvaloa koskevat rakennusten muutostyöt (MMM 2000, Tilastokeskus 2010) mukaan
- Rakennusmuutoksiin liittyvä poisto ja pääoman korko (25 v, 6%)
- Karsinatilan vaikutus lihasikojen kasvuun ja kuolleisuuteen (Heikkonen 1998, Niemi ym. 2010) sekä ruohohylkäykseen (Tuovinen ym. 1992)
- Karsinan ritiläprosentin vaikutus lihasikojen lääkintöihin ja poistoihin määritettiin (Scott ym. 2006)
- Pesäntekovaatimuksen kustannukset (Koikkalainen ym. 2007)

8

Arvioidut nettokustannukset

- Jos muutokset astuisivat voimaan **välittömästi**, sikatuotantoon kohdistuva nettokustannusvaikutus olisi noin 6.3 milj. €, mikä vastaa noin
 - 2 % sikatalouden markkinatuotosta 2009 tai
 - 3 snt/kg lisätuotantokustannusta tai
 - 14-15% heikennystä sikatilan käyttökateessa (jos käyttökate 15,5 % myyntituotoista)
 - Tuotantomäärän väheneminen jäisi alle prosenttiin
- Tilatasolla keskimäärin 3 160 €/tila/vuosi
 - 95% välillä 540-14 112 €/tila/vuosi
 - Mediaani noin 2060 €/tila/vuosi
- Kustannukset vähenevät, jos otetaan huomioon mahdollinen siirtymäaika

9

Rakennuksen iän vaikutus

- Tässä esityksessä rakennuksen ”iällä” tarkoitetaan aikaa viimeisimmästä peruskorjauksesta tai rakennusvuodesta
- Muutosten kustannukset yli 10 vuotta sitten rakennetuissa tai peruskorjatuissa sikaloissa alle 10 vuoden ikäisiin rakennuksiin verrattuna
 - Lihasikaloissa lihasikapaikkaa kohti keskimäärin 1,8-kertaiset
 - Porsastuotanto- ja yhdistelmätiloilla emakkopaikkaa kohti keskimäärin kolminkertaiset
- ⇒ Vanhoissa rakennuksissa oli selvästi enemmän muutostarvetta
 - Etenkin alle 10 vuotta-luokan porsastuotantotilat huomattavasti suurempia kuin yli 10 vuotta-luokan tilat

10

Siirtymäajan merkitys

- Mikäli olisi 10 vuoden siirtymäaika: merkittävä osa yli 10 vuotta sitten rakennetuista tai peruskorjatusta sikaloista uudistettava
- Jos vanhemmat sikalat korvataan uudenmallisilla sikaloilla, toimialan kustannukset alenevat vajaaseen 5,5 milj. euroon
 - Vaikutus maltillinen, sillä pääosa eläimistä uudemmissa sikaloissa
- Jos huomioidaan siirtymäajan pääomakustannuksia viivästyttävä vaikutus, laskevat vuotuiset nettokustannukset enimmillään noin 3 milj. euroon/vuosi

11

Johtopäätökset

- Säädos ehdotusten vuotuisiksi kustannusvaikutuksiksi arvioitiin 2,7-6,3 milj. euroa toteutustavasta riippuen
 - 1-2 % sikatalouden markkinatuotosta - noin euro jokaista suomalaista kohti, mutta 2-3000 euroa sikatilaa kohti
- Siirtymäaika?
 - ⇒ Mahdollistaa nykyisten investointien käyttämisen ja siirtää lisäkustannuksia
 - ⇒ Viivästyttää olosuhdeparannusten käyttöönottoa tiloilla, joiden rakennuskanta on uudehkoa mutta ei uusien säädösten mukaista
- Tuotanto kehittynee hyvinvointiystävälliseen suuntaan myös markkinaehtoisesti, mutta riittääkö vauhti yhteiskunnalle?
 - Kuluttajat arvostavat hyvinvointia ⇒ Mahdollisuus **osalle** tuotannosta
 - Millä ehdoilla suomalainen ja tuontiliha kilpailevat?
 - Kohdennettu investointituki?

12

Kiitos mielenkiinnosta

Lisätietoja: jarkko.niemi@mtt.fi